

NUM. 1671

BARCELONA 21 DE JULIOL DE 1899

ANY 21

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DOVARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA.

10 cèntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 cèntims

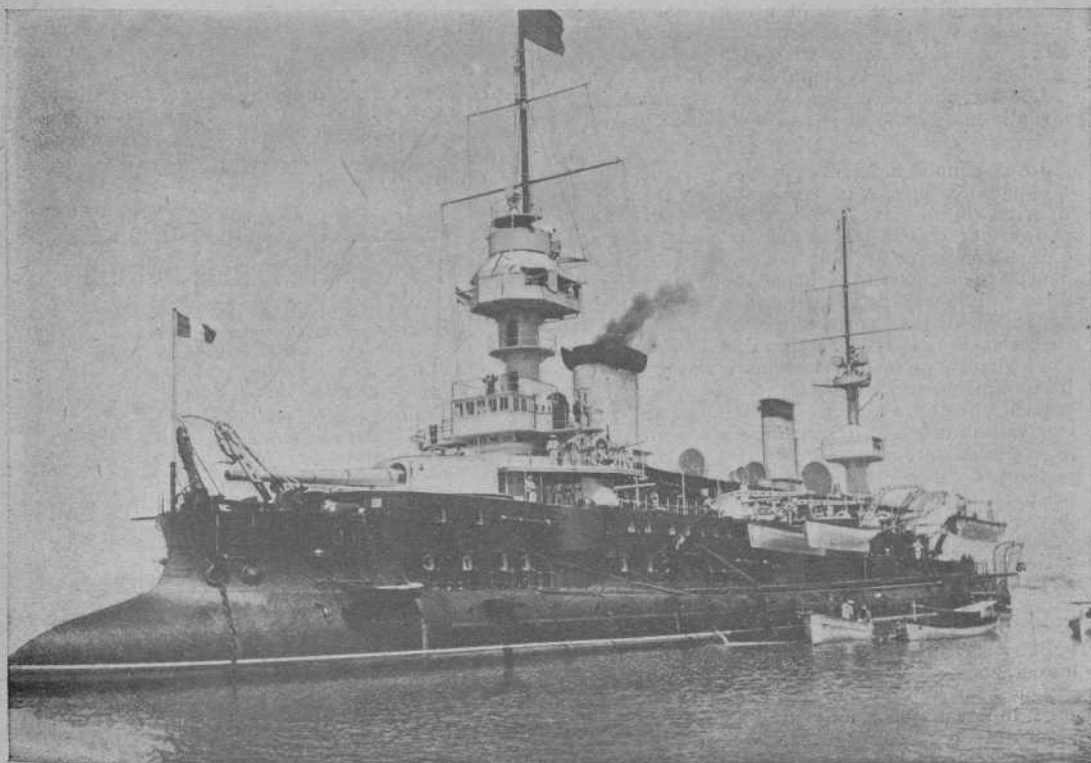
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre, Espanya, 3 pessetas
Cuba - Puerto Rico, y Extranjer, 5

LA ESQUADRA FRANCESA Á BARCELONA

(Int. RUS, colaborador artístich de LA ESQUELLA.)

Acorassat *Massena*.

CRÓNICA

L'ESQUADRA FRANCESA Á BARCELONA.

Hasta 'l dia de l' arribada va ser ben triat: diumenje, dia festiu.

La Esquadra francesa ha vingut á Barcelona en só de pau, á fer una visita á un poble amich. Los barcos formidables que la componen, mónstruos de ferro que quan convinga al interés de la *patrie* sembrarán la mort y l' extermini ó 's deixaran enfonsar dintre de l' aygua, s' apropavan á la nostra costa, en correcta formació, confonent, allá al lluny, ab la calitja, la negra fumerola de sas xamaneyas.

Punts casi impermectibles de bon principi, la seva massa anava creixent á mida que s' acostavan, ratllant l' aygua blava y transparent amarada en la llum espléndida de un sol d' istiu... de un sol de gloria... Casi, casi, l' única gloria que li ha quedat á la desventurada Espanya.... Casi, casi l' única que no 'ns podrá pendre may ningú....

Y 'ls barcos francesos van arribar.

Los grans acorassats anclaren en la rada, com si 'l nostre Port que tants sacrificis y tants diners ens costa, sigués petit per ells.... Los demés, los avisos y torpeders, com si diguessen los criats y servidors dels colossos, embocaren l' entrada, de dret, re-solts, engallardits, recullint á son pas los picaments de mans y las aclamacions de la multitud apinyada sobre las escolleras.

—¡Ben vinguts sigau á Barcelona!... ¡Aquí es á casa vostra!

Y com si aquesta fórmula de hospitalitat catalana hagués de pendre tot d' una aspecte tangible, tant bon punt l' acorassat almirall etjegá 'l saludó estruendós de las 21 canonadas de rúbrica, contestadas immediatament per Montjuich, sobre 'l barco francés se vejë onejar la bandera espanyola, al mateix temps qu' en lo mástil del castell onejava la bandera tricolor de la República francesa.

Los dos bossins de drap ab sos esbatechs, articulavan la mateixa frase:—¡Aquí es á casa vostra!

Jo en aquells moments pensava:

—¡Cuán s' ha vist la bandera roja y groga enseñorida de un vaixell tan fort, com el *Brennus!*... ¡Ah, si haguéssem tingut un any y mitj enreramáquinas de guerra de tant poder, de altra manera hauria quedat lo nom d' Espanya, al mar de las Antillas y al Pacífich! ¡No 'ns haurian pogut arrebatat tan fàcilment las nostras possessions!... ¡No s' hauria escrit de tan trista manera l' epilech de la gloriosa historia de las nostras conquistas y de la nostra dominació secular en tan remots paissos!...

La Fransa republicana posseheix lo que á nosaltres va faltarnos... Los sacrificis de aquell poble, regit per sí mateix, han cristallizat en unas flotas poderosas y respectadas que avuy poden rumbejar pel mon lo poder de aquella República, nascuda, per sa virtut interna, d' entre las ruínas y las cen-dras dels espantosos desastres del any 70....

Nosaltres, en cambi, varem tirar al fons del mar mort del despilfarró 'ls centenars de milions, que 'l país se treya de la boca, pera tenir una esquadra presentable. Lo què devía servir pera la defensa de la patria, s' ho menjaren els peixos gurmants de la burocracia.

¡Qué trist es tenir que recordar certas cosas!...

En lo siti mateix ahont están anclats alguns dels barcos menors de l' esquadra francesa, hi havia fa un any y mesos el casco apedassat de la *Numancia*, la fragata blindada del any 66, la veterana del

Callao. Ja s' havian romput las hostilitats ab la República yankee, ja 's deya si las esquadras americanas, un cop estiguessen llestas de las Antillas, vindrían á fer una visita á las nostras costas. Y l' inválida *Numancia* feya 'ls seus preparatius á tota pressa. May s' ha treballat mes activament en un barco completament inútil. Pero ío eran obras de fortificació las que s' hi feyan; no eran canons lo que 's colocava en las sevas baterias, no eran projectils y pertretxes lo que s' acumulava en las sevas bodegas.

Una verdadera legió d' ebanistas y tapissers, en tandas de día y de nit, treballavan activament per enjorar aquella róssa, carregada de xacras, plena de reumatisme, que casi no 's podia moure. No recordo quant milers de duros varen invertir-se tan sols en alhajar la cámara del comandant.... ¡Y aixó quan estavam compromesos en una guerra terrible; quan ja haviam suferit l' hecatombe de Cavite; quan s' avehinava 'l pavorós desastre de Santiago de Cuba.... En aquells moments criticchs, prenyats de dolor, de amargura y de vergonya, la Marina nacional cubría ab tupidas alfombras las cámaras de la *Numancia* y revestia de brunyit *doradillo* algunas de las sévas dependencias! ...

Tot aixó 'm venía á la memoria, com un torment, com un neguit, diumenje al matí, al presenciari l' arribada de la poderosa flota republicana.

Y pensava ab tristesa que 'ls mateixos que tal feyan, son els que avuy encare pretenen ecarregar-se de regenerarnos; son els que 'ns demanan nous sacrificis per construhir nous barcos baix la seva direcció exclussiva; son els que no volen sentir parlar de un régimen prudent d' economias, que acabi per sempre més ab las prebendas y ab las gangas y ab els despilfarros; son, en fi, 'ls que haventse'n anat á pico tot, flotan encare, sens dupte perque tenen el cap de suro.

Preocupat en aquestas reflexions decantava la vista á Montjuich, la trista fortaleza dels torments inquisitorials, y al veurehi flotar la bandera tricolor, sentia una impresió extranya.... indefinible.

—¡Qué es aixó?—'m deya entre mí.—¿Un acte de cortesia ó l' anunci de una realitat més ó menos remota?

¡Pobra Espanya!

P. DEL O.

A DISGUST PER PERDIU

Cansat de corre per lo pla y la setra
volgué ma sort ditxosa
que al fi matés una perdiu, que ab ansia
y goig inmens vaig oferirte, Rosa.

Veyentli 'l cap tot plé de sanch, recordo
que 't va caure una llágrima
retratante en tos ulls brillants y negres.
la oprimida tristor de la téva ánima.

—¡Pobra perdiu! ¿Per qué l' has morta? Explicat.

¿Qué n' has tret de portarla?

¿Has arribat á suposar tal volta
que puch tenir valor ni per plomarla?—

Amonestantme aixis, de ton bell rostre
augmentavan las galas.

¡Oh tesor de bondat! Semblavas Rosa
més qu' una dona, un angelet sense alas

Ha anat passant lo temps, més com conservo
ma bona punteria

y la afició á cassar, ahir d' un tiro
vaig tombá una perdiu com aquell dia.

Al dárta la altre cop, preciosas llágrimas

per tas galtes rodavan.
Jo que 'ls teus sentiments ian bondadosos
me creya que á l' historia ja passavan....

—Ploro—vas exclamar—per tú.—No atino
que 't dongui tanta pena
una perdiu, quan tipa estás molts dias
de coure y menjá aucells de tota mena.

—¡No més qu' una perdiu! ¡Cóm vols tastarne!
Per xó ho sento y m' irrito.
Perque es tant, feta ab cols, lo que m' agrada
que sancera per mí la necessito.

AMADEO DORIA.

BANYS DE MAR

Una de las épocas que per mí resultan més amenas y divertidas es a temporada de banys.

Y no es que jo 'n prengui gayres, primera perque sempre penso ab aquell refran que assegura que «home de banys, home de pochos anys.» y segona perque desde que 'l mar, ab voracitat insaciable, s' ha tragat las esquadras y la reputació d' Espanya, he agafat al aygua salada tal aborrimient, que nece-

ssito fer un gran estors pera resoldrem á abandonar-me de tant en tant á sas fredas caricias.

¿Cóm m' hi diverteixo, donchs? D' una manera tan senzilla com económica.

Cada tarde, á l' hora clássica del bany, m' arribo xano xano á la plassa de Catalunya y 'm sitúo prop del paradero dels tranvías.

¿No ho han vist may? Es un espectacle de lo més distret que pot imaginarse. Per cada cotxe que arriba hi ha cent banyistas que s' esperan. Apenas lo tranvia acaba de pararse, una onada de gent s' hi aboca al demunt ab una furia que sembla copiada de dels lleóns del Parch quan els tiran la pitansa diaria.

¡Allí 'n veurían de barbaritats, atropellos y violencias! ¡Allí 'n sentirían de crits, insuls é impresions!

—¡No apreti d' aquest modo, poca solta!

—Donchs per qué 'm passa al davant.

—Soch primer que vósté.

—¡Mentida!

Las mamás cridan desoladas á las sevas fillas, com si 's trobessin en un naufragi.

—¡Clareta, Conxita, Amparito!... ¡Reyna del cell!... ¿Ahont sou?

—¡Aquí, mamá!—contesta una, mitj ofegada sota

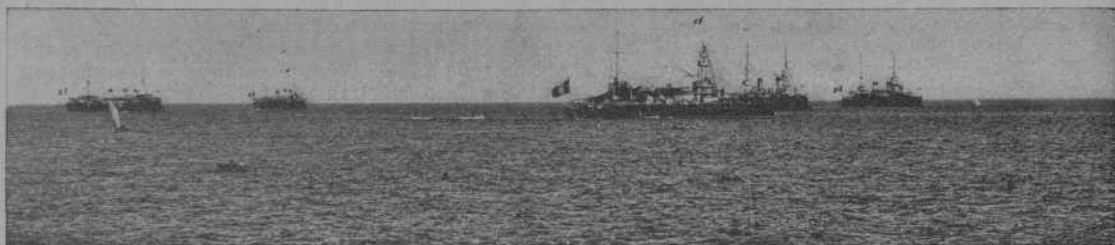
NOSTRES HOSTES

FRANCESCH E. FOURNIER

Almirant jefe de la esquadra francesa.

LA ESQUADRA FRANCESA

Panorama general.

l pes d' una senyora, que s' ha encallat entre dos joves que volen pujar á un mateix temps, y no pot anar endavant ni endarrera.

—¡Socorro!—contesta, un altra, fent esforços títanichs pera recobrar el sombrero que tres ó quatre brassos que no se sab de qui son li están arrencant del cap.

Las maletas rodan per terra, las sombrillas van d' aquí per allà com pallas assotadas pel temporal, els vanos saltan, els llassos cauen...

Y l tranvia, carregat de cossos amarats de suhor, palpitants, encesos de rabia y de fatiga, 's posa á caminar per entre un pilot de gent que crida y protesta aixecant els punys.

—¡Atureuvs, cotxero! ¡Jo també vull pujar!

—¡Aixó es una infamia! ¡Ab aquest ja van tres cotxes que 'm deixan en terra!

—¡Paréu, per caritat, que se m' emportéu una criatura de set anys!

Pero en mitj d' aquest barullo, arriba al paradero un altre cotxe vuyt, y la gent, cansada d' esgargamellarse inútilment per fer parar lo primer, s' hi precipita amenassadora, disposada á repetir las pintorescas escenas que acabém de presenciar.

—¡Aixó es anar á banyarse?—'m pregunto jo llavors, pensant ab los higienistas, que recomanan que l bany se prengui ab molta calma y estant el cos tranquil y lliure d' emocions.

Baix aquest punt de vista es d' alabar la prudencia de certas familias, que per poguer ser á la Barceloneta á las cinch surten de casa á las dugas y fan tot lo trajecte *á pata*, buscant pacientment las ombas y reposant cada quinze minuts.

Cert que d' aquesta manera perden tota la tarde, porque entre anar y venir, ja fan prou si á las vuyt y mitja tornan á ser á casa seva; pero ¿no val mes perdre la tarde que perdre l vano y l antucás y hasta potser la existencia, pel ditxós capritxo de volguer pujar al tranvia?

Y lo que molts senyoras diuen:

—¡Vaya un gust anar al bany en cotxe! Cabalment lo principal atractiu d' aquesta diversió consisteix en la passejada que una fa cada tarde ab la típica maleteta á la mà, com dihent á la gent que passa: «Ja ho veus; vaig al bany.»

Tenen rahó, pobras senyoras. ¡Es tan graciosa, tan *chic*, tan elegant la moderna maleta de platja! ¡Dona una distinció tan especial á la persona aquell tubo d' encerat negre, tancat ab dugas civelles, que lo mateix pot servir per l equipatge de bany que per estuig de cornetil!...

Aixó explica l éxit que l tal objecte ha tingut y la pressa ab que l seu us s' ha extés en totes las classes. A horas d' ara, lo mes culminant del bany es la maleta. Suprimeixin las barracas, y la gent continuarà banyantse. Suprimeixin l aygua, y la

gent anirà al mar de la mateixa manera. Suprimeixin la maleta... y adió, banys; ja no se 'n parlará mes.

No es que jo 'n respingui, pero se m' ha assegurat. Diu que hi ha senyoras que per res del mon se ficarian á l aygua, y á pesar d' aixó van *al bany* cada dia. ¿Per qué hi van? Per lluhir la famosa maleta, passejantla d' aquí á la platja y de la platja á aquí, com un sello de suprema elegancia.

La cosa podrà no ser certa, pero es bastant verossemblant. ¿No hi ha senyoras que van al teatro, mes que per escoltar l obra que 's representa, per lluhir lo vestit que han estrenat? ¿No n' hi ha que al anar á missa no tenen altre objecte qu' exhibir lo devocionari?

De totes maneres, apart de las que freqüentan la platja sense *devoció*, hi ha també senyoras que al tractar de banyarse —y aixó sí que ja ho asseguro— en lo que menos pensan es en la higiene, la salut y totes aquestas endergas.

¿En qué pensan, preguntan?

No sé cóm explicáloslo. Si van vostés als banys, fixins'hi bé, y 's donarán fàcilment la resposta. Sobre tot si 's prenen la molestia d' observar que

*hay muchos tiburones
junto á la orilla.*

A. MARCH.

QUADRET

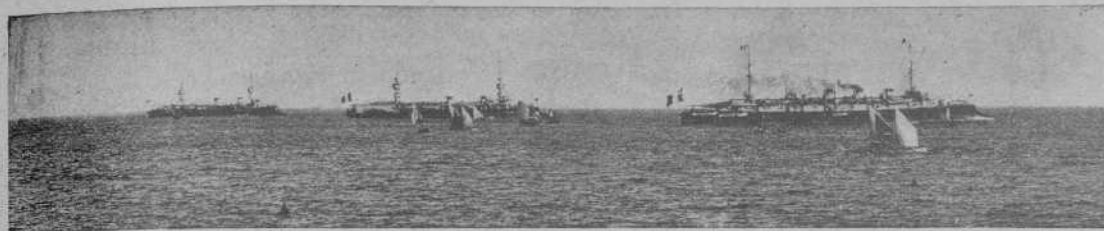
AL AMICH JOAN OLLER Y RABASSA

Ja de bon mati
qu' ha passat la fresca;
y l sol cau á plom
damunt de la terra,
un quiet sol d' istiu
qu' esberla las pedras,
que l cant dels aucells
ofega.

Ja de bon mati
que l pagós treballa
sentint caure foch,
suhant gotas d' aygua;
y per fé l jornal,
per tornar á casa,
¡si deurá sufrir
encare!

De prompte somriu,
son rostre s' anima...
ha sentit tocar
las dotze á la vila,
l hora del repós,
l hora benehida,
l instant que fa temps
desitja.

ANCLADA Á LA RADA

(Insts. RUS, col·laborador artístich de LA ESQUELLA.)

Divisió d' acorassats.

Per lo viarany
que dú fins al poble
tot mandrossament
avansa una dona
que penjant del bras
un cistellet porta....
lo pagés somriu
de joia.

A un marge asseguts,
en santa companya
menjan, boy parlant
de sa trista casa:
la filla major
segueix més malalta,
qu' amor es un mal
que mata....

En havent dinat
al poble fuig ella
y l' home altre cop
traballa la terra,
sentint com avants
l' ardent sol que crema,
pensant qu' es molt lluny
el vespre....

ANGEL MONTANYA.

MISTOS, MISTOS!

Decididament, l' *art* de la Companya arrendataria de cerillas va per mal camí.

Y al dir *art*, ja compendrà 'l lector que 'm refereixo exclusivament á las estampetas fotogríficas ab que la Companya adorna l' interior de las capsas de mistos.

Que en quant al art de feros esquitxar la moneda, ¿cóm ha d' anar malament l' Arrendataria, ab la classe de mistos que ven y 'l número de cerillas que posa á cada capsas?

Tornant á las estampetas, comenso á sospitar que la Cerillera porta la piadosa intenció de rifarse al públich.

La introducció d' aquesta novetat no va ser del tot desguitarrada. Encare que quan un va á comprar mistos lo que vol es que li donguin mistos y no fotografias com quan va á cal retratista vol que li donguin fotografias y no mistos, la Empresa va tenir lo bon acert de comensar la funció ab una collecció de retratos de donas gnapas, artistas parisiensas, bailarinas, etc., etc.

Desde la primera serie á la octava, la exhibició de caras bonicas no 's va interrompre un sol moment. Mes ó menos ben tirats y ab el nom exacte ó no, los retratos eran sempre de dona, de dona jova, bonica y encisera.

Pero entrém á la serie nou y ¡bona nit, viola! ja tenim á la Companya descarrilant.

Lo primer retrato que 'ns planta pels nassos es el del Papa. ¡Després de la Caraman-Chinay, la Fleurón y la Cleo de Merode sortirnos ab la figura del Papal.... ¿Han vist heretgia mes garrafal, ja ho mirin pel cantó artístich, ja ho examinin pel religiós?

La serie nou va resultar tota composta de "testas coronadas.

—Menos mal—deya 'l públich:—aquesta casta ray qu' es poch numerosa; aviat se deurá acabar la llista.

A empentas y rodolons, ficanthe en Menelik y en Mac-Kinley, la serie va terminarse y vingué la deu.

¡Quin desengany! Retratos de polítichs, y, per anyadidura, de polítichs espanyols. L' Aguilera, en Correa, l' Auñon.... ¡qué sé jo 'ls pipiolis que allí sortían á fer l' home!

—Seguint aquesta marxa—pensavam ja mes de quatre consumidors—al últim acabarem per trobarhi 'l retrato del Noy de Tona ó dels nostres regidors.

La serie onze va ser parenta de la novena. En ella no hi havia mes que individuos perteneixents á familias reals. Lo duch d' aquí, 'l príncep d' allá.... es dir, tot personas de bona casa, encare que alguna d' ellas bastant lletjota.

Quan esperavam que ab la serie dotze ens millorarian l' espectacle ¿qué 'ns plantan, Deu del cel? ¡Toreros, nada menos que toreros, ab las sevas capas, las sevas faixas y las sevas patillas de llonza!....

Sortí la tretze y ¡ay, quin descans per l' ánima atribulada! Altra vegada noyas macas, qu' encare 'ns ho van semblar mes per venir darrera de las caras dels deixebles de 'n Pepe-Hillo.

Pero ara ha comensat la serie catorze y 'ns torném á trobar ab la mateixa familia: picadors, espasas, banderilleros... y un capet de toro vermell á dalt de cada retrato....

Aixó, senyora Arrendataria, no pot anar ni ab rodas. Ja estém de toros y toreros fins á la punta del últim cabell.

Si ha de continuar etzibantnos retratos d' aquest género, val mes que 'ls supremeixi.

Al menos en las capsas que 'm vengui á mí.

Prefereixo que lo que 'm dona de fotografia m' ho dongui de mistos.

MATÍAS BONAFÉ.

UN CANJE

—¿Que dia que no donan curs á las cartas franquejadas ab sellos de guerra?

MIRANT L' ESQUADRA

—No señor.

—¡Si que l' hem feta bonal

—No sé qué decirle á usted.

—Precisament jo 'm creya que to que 'l govern volia eran els céntims del franqueig; y com que jo havia franquejat algunas cartas ab els sellos de guerra, ara resulta que qui sab si haurán suferit extravio.

—Pues la orden es terminante.

—¿Vol dir que no 's podria fer comprendre á la hisenda que 'l contribuyent ja te satisfet l' import dels sellos?

—No señor; la real orden es terminante, y nosotros debemos cumplirla sujetándonos á lo que dispone el párrafo 5.º del artículo 30, con relación á la regla 10.ª, capítulo 2.º del reglamento vigente y en la parte referente al 3.º caso del apartado 7.º del real decreto de... no recuerdo la fecha.

—¿Cóm ha dit?

—No tengo ganas de conversacion.

—Home, tingui una mica de paciéncia, que ja no 'l molestaré mes que per ferli una pregunta.

—Diga usted.

—Jo, com á bon espanyol, vaig fer provisió de sellos de guerra, perque 'm creya que aixó aniria llarch, y ara 'm trobo que tinch cinquanta sellos que no sé que ferne.

—Vaya usted... al canje.

—Home, parli bé que jo no li faltó.

—Quiero decir que vaya usted á cambiarlos por otros.

—¡Ah! ¡Bravo! Dispensi, donchs, de la molestia y passiho bé.

—¿No es aquí que cambian sellos?

—Per ara no tenim cap ordre, pero si vol deixar els que vosté porti, torni á passar d' aquí un mes y veurém si se 'ns admet el cambi.

—Si que va llarga la cosa.

—Vosté mateix.

—En fi; si no hi ha altre remey, aquí té aquests cinquanta sellos y ja passaré á recullir els bons.

—Si 'ls cambian.

—S' enten.

—Fassim lo favor del seu nom.

—Aquí té la meva tarjeta.

—¡Ay Senyor!... ¡Quan una pensa que allá dintre hi ha tans joves de casas bonas... y tose solters!...

- Corrent.
- Quan torni ja n'hi presentaré un'altra d'igual a la que li deixo.
- Sí, y además porti la cédula.
- ¿La cédula? ¡Jo que'm creya ser tan popular!
- Donchs deu presentarla.
- ¿Y qué més?
- El recibo de contribució.
- ¿També?
- Sí, y la fé de pila ab un certificat de bona conducta.
- Y las firmas ¿haurán d'estar legalizadas?
- Per dos notaris.
- Pero ¿ls certificats en quina classe de paper els volen?
- En paper de dugas pessetas ab lo vint per cent de càrrech transitori.
- ¿Y no faltarà res mes?
- Sols faltarà que poguém canblarli 'ls sellos.
- Donchs, mans á l'obra. D'aquí un mes esperim que ja vindré ben documentat.

JOSEPH GOT Y ANGUERA.

LLETJA

Ahir vaig llegir tos versos y vaig passar tot lo dia, pensant qui podia ser aquella ditxosa Rita que 't pot inspirá, amich meu, tan hermosas poesias.

Me la figurava reyna, hermosa, arrogant y altiva, á sos peus, rendits mil cors que li brindavan sa vida á cambi de res, d'un mot, d'un somris, d'una caricia.

Mes tart la veya pastora, modesta, guapa y senzilla, belant sas gayas cabretas, contada al peu d'una alzina.

De tots colors l'he somniada, l'he vista de totes midas, y per més qu'he rumiat recordant las fesomias de las personas que ab tu tenen l'amistat, més intima, no he pogut trobar qui es aquesta ditxosa Rita.

Avuy ballant á l'Eslava pugni desxifrar l'enigma. Entre mitj de las parellas que tot ballant... s'adormian, t'he vist á tú, bon amich, que ballavas ¡qui ho diria! ab una raspa garrella, bornia, xata y desnarida.

Al passar pel meu costat he posat pell de gallina, al sentir que tú li deyas: «¿Que ja está cansada, Rita?»

Si l'home que naix poeta en tot troba poesia!...

B. NANI.

LLIBRES

RIO REVUELTO per A. PEÑA y GOÑI.—Forma l'volum 67 de la popular *Colección Diamante*. Peña y Goñi, mort fa poch, sigué una de las personalitats de mes relleu del periodisme espanyol. Literat, músich, taurómaco, en tots tres aspectes sapigué distingirse de una manera notable. Sos treballs foren sempre saborejats ab delicia no sols per la fermesa del estil, sino també per la independéncia de criteri del escriptor. Y no perque 's refereixin á cosas ja passadas, son menos dignes de ser conservats, puig sempre serán rellegits ab interés. Par aixó es de aplaudir que alguns dels mes importants hajan sigut recopilats en lo present volum, que ve á ser un digne tribut dedicat á la me-

moria de tan original escriptor. Lo triple aspecte de literat, músich y taurómaco que ofersix lo Sr. Peña está perfectament acusat en un ó altre dels diversos articles y estudis continguts en lo llibre y escullits ab verdader acert.

FITESAS LITERARIAS per el DOCTOR THEBUSSEM, *caballero del hábito de Santiago*.—Ilustraciones de J. Fabré y Oliver.—Forma l'volum XIX de la *Colección elzevir ilustrada* que publica la casa Gili.—Ben conegut es en tot Espanya l'literat que usa l'pseudónim de Doctor Thebussem en sos curiosos escrits. Espanyol de rassa, posseixeix una gran cultura y una hermosa serenitat d'esperit que 's tradueix admirablement no tan sols en la naturalesa dels assumptos que tracta, sino també lo castis de son estil. Entre las narracions á quina mesinteressant que forma lo volum, n'hi ha una especialment que tots els catalans saborejarán ab gust: tal es la titulada *Sopas de ajo*, referent á un epissodi de la vida del general Prim, contada per ell mateix, y recullida y trasmesa ab tota fidelitat per l'autor del llibre.

REMEYS CASULANS per MANEL ROMEU GUIMERÁ.—Publicats en lo transcurs de molt temps pel semanari *El Vendrellense*, se n'acaba de fer una edició apart, á utilitat de las moltas personas que desitjavan possehirlos. Lo poble que acut á las herbas para combatre molestias y malalties, es moltas vegadas un gran metje. L'art de curar no ha tingut altre principi que aqueix instint popular y l'èxit de determinadas probaturas.—Los remeys casulans, tal com se publican, están autorisats per la ciencia médica. Son autor, lo Doctor Romeu Guimerá, es un metje de reconeguda experiéncia, y al preconisar las virtuts de determinadas plantas, indica sempre la manera com deuen prepararse y pendres, aixis com la seva dossis. Un estil clar y senzill y una guía metódica facilitan l'utilisació en tots los cassos dels remeys casulans que en número de 180 sustancias vegetals, constituheixen lo llibre.

Altras publicacions rebudas:

Algo con ocasión del proyecto de presupuestos de 1899-900 por D. José Elias de Molina, ex-diputado á Cortes. Té aquest folleto verdader caràcter d'actualitat.

Notables documentos que pueden servir para la Historia de la guerra sostenida por los Estados Unidos de Norte-América contra España en 1898.—Está imprés á Panamá, y conté realment la reproducció de un gran número de documentos molt importants.

La familia de'n Joan.—Narració en vers de Joseph Martras.—Es molt patética y está escrita ab senzillés y facilitat.

RATA SABIA.

TIVOLI

Curro Vargas

Los autors Dicenta y Paso varen treure de la novela de Alarcón *El Niño de la bola* l'assumpto de la seva sarsuela ó drama líric: *Curro Vargas*. A pesar de tractarse de dos escriptors de fibra, que coneixen los resorts teatrals y verifícan bé, crech que á ser viu Alarcón, hauria tingut un gran disgust al veure transformat al protagonista de la seva novela poemática, en héroe de teatro. Al passar á las taulas s'empetiteix... y encare més interpretat per en Simonetti, que sobre ser menut de talla, com actor es un ànima freda. Tant valent que vol ser, y si en Mariano Romero (Sr. Bueso), marit de la Soledad, li clavés una trompada, l'esmicolaria.

Lo mateix que ab los personatjes passa ab las escenas de costúms, paisatjes y demés components dels quadros. En la novela encieian per son color y per son caràcter... Sobre l'escenari perden tota l'aroma y tota la frescura y 's tornan altament convencionals.

Y aixó que la obra s'ha escrit més per la salsa que per

LA ESQUADRA FRANCESA A BARCELONA

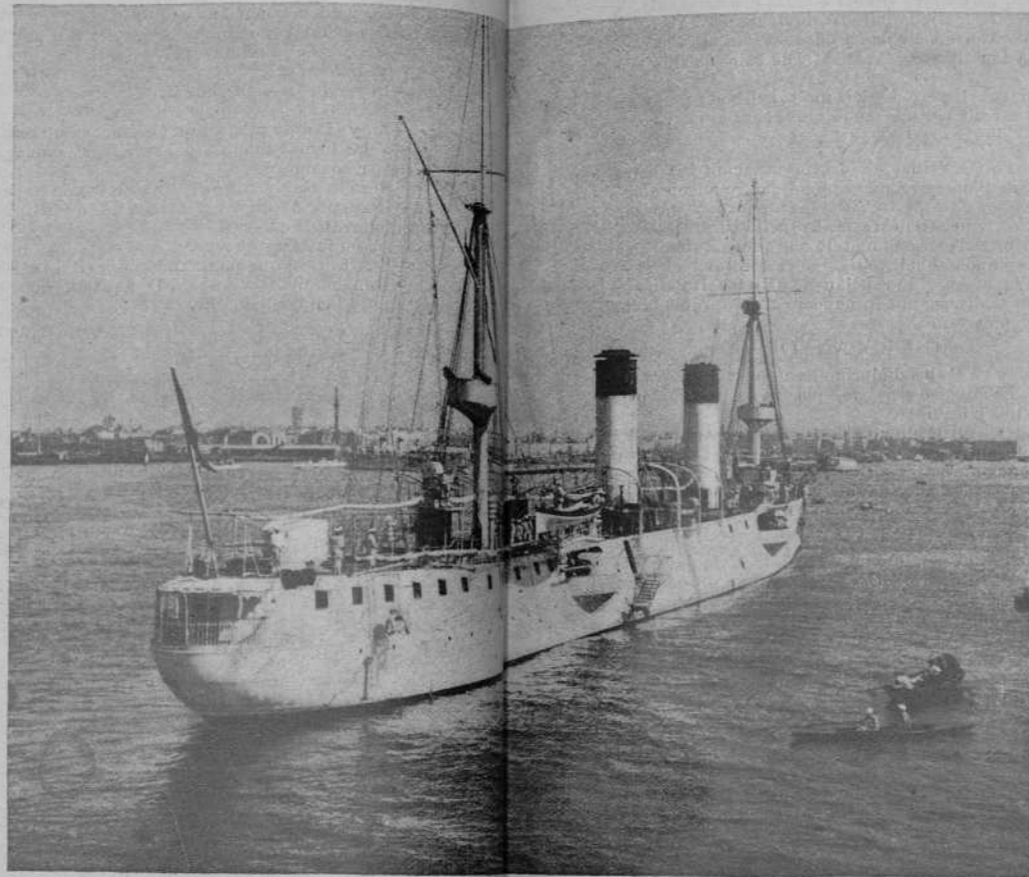
Divisió de torpeders.

Divisió de creuhers.

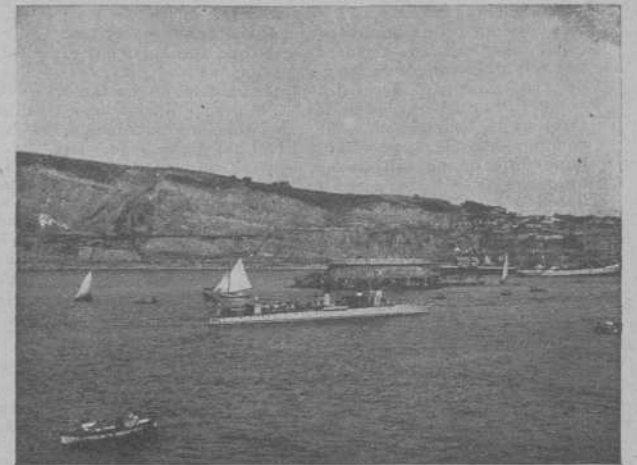
Las autoridades de Barcelona tornant de la visita oficial á la esquadra.

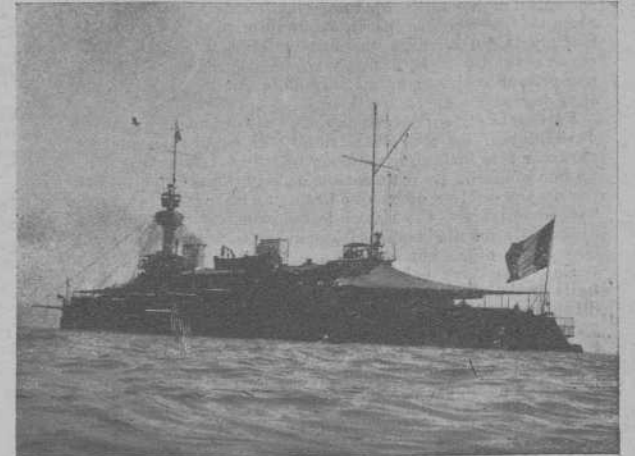
Avilinois.

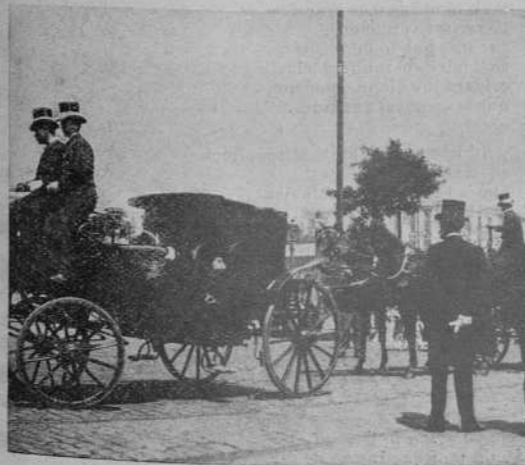
Després del desembarch.

Torpeder á la boca del port.

Acorassat Brennus, barco almirant.

Del port á la Casa del poble.

(Insts. RUS, colaborador artistic de LA ESQUELLA.)
La multitud estacionada als molls.

las talladas. Aixís més que als rasgos d'observació interna que en lo teatro donan vida als caràcters, atenen los autors á lo pintoresch y als efectismes.

En aquesta tasca algunas vegades acerten; pero en altres ocasions relliscan, destruint l'encís de la sinceritat.

Algunas tiradas de versos, qu' es lo que més aplaudeix el públich arrastrat per la fuga del actor que las recita, casi de la mateixa manera que si li cantés un' aria, no bastan á amagar la debilitat de la trama, lo desequilibri del desenvolupament y la inconsistencia de las situacions culminants, com per exemple: la professó y l' ball del últim acte. Es impossible que al mitj de una professó, un home 's tregui un punyal per matar á una dona, sense que l' desarmín y l' detinguin. Encare ho es més, que quan després de haver comprat ab una fortuna l' dret de ballar ab una dona casada, en lo moment en que tothom hauria de mirarse'l ab atenció, se li girin d' esquena perque puga ofegarla ab toa comoditat. En aquestes situacions no hi veyém el drama que 's fica endintre per la seva emoció, sino un artifici mal conjunat.... *Sarsuela pura*.

Aixó, sens dupte, es lo que buscava l' mestre Chapí, tan aplaudit en altres produccions de menos empenyo.

Ha escrit per *Curro Vargas* un gran número de pessas, inspiradas casi totes en melodias de la terra andalusa; pero en sa majoria desmesuradament llargas, sens tenir en compte qu' en lo teatro molts cops lo que abunda danya. Y la música de *Curro Vargas* te aquest defecte capital, es excessivament abundant.

Aumenta l' cansanci que mes de una volta produheixen las pessas lo ser epissódicas y com sobreposadas á l' acció. Unicament los quartets cómics del acte primer, ab tot y ser epissódics se lluran de aquest defecte. En quant á la romana de Soledad es interminable; en quant al duo de Curro y D.ª Angustias que antecedeix á la escena final, resulta també llarguissim, y no es gayre dramátich que son primer xoch el tingui Curro ab la que havia de ser la seva sogra.

En l' acte segon, entretenen massa las cómicas angustias de Timoteo. Lo duo de Mariano y Soledad si tingués un caràcter més íntim que ruidós y no sigué tan extens fora un bon número. La gran escena de la professó, enlletjada per un pas doble modern que brama de marcar lo pas á soldats de darrers del passat sigle ó á principis del actual, te alguns fragments hermosos, com la saeta de Soledad y l' coro de las noyas que rodejan á la Verge.

En l' acte ters sobresurten una pregaria del tenor y 'ls balls de l' última escena, si bé aquesta apareix algun tant dilahida y en certs moments hasta confosa.

En Chapí ha demostrat ab la seva partitura que sab trobar motius, pero també que quan se proposa desenvoluparlos s' extravía ab molta freqüencia. La seva instrumentació brillant y afuent, ab tendencias al ruidós empleo del metall, no reflecta sempre l' encís de la claretat. Lo mestre es mes aviat difús que concret. Sacrifica l' inspiració á la complicació inútil.

¿Y quina necessitat tenia de recordarse un xich massa de *La Bohème* precisament en lo tema ó leit motiv del protagonista?

L' obra ha sigut ben presentada ab magníficas decoracions y trajos molt apropiats. ¡Llástima que l' interpretació fluixeji per deficiencias dels artistes!... Inconvenients de la sarsuela, género híbrid qu' exigeix en los que la cultivan la doble condició de actors y de cantants. Si tant costa de distingirse en una sola ¡quant mes difícil no ha de ser sobresortir en totes duas!...

Lo públich, fins salvant l' oficiositat dels que tenen l' obligació de aplaudir per ser aquest el seu ofici, ha rebut ab agrado l' obra, assegurantli un bon número de representacions.

NOVEDATS

La companyia de Lara ha donat un reguitzell de pessas en un acte, las unas de molt bona sombra com *La vacante de Cañete*, graciosa pintura de las malas costums burocráticas espanyolas; altres, com *La cuerda floja*, de poca novetat pero ben amanidas de graciosas ocurrencias; altres, en fi com *La Soberana*, que no arriba á despertar l' interès del públich.

Mereix párrafo apart el proverbi ó lo que siga *Los caballos*, de Sellés. L' autor de *El nudo gordiano* ha perdut l' esma escénica, puig no troba un assumpto ajustat á las condicions del art teátrich. Aixó si, continua escrivint admirablement: té potencia, robustés, valentia....

Los caballos es una caboria, que tendeix á personalisar

en una familia los perniciosos efectes de la indisciplina anarquista y dels abusos autoritaris. Cada personatge sembla un símbol; pero com á símbol resulta massa casulá, y com á casulá massa zimbólich. L' obra s' escolta ab gust; pero no pot convencer. Es una producció tota ella de cap, desprovehida de reflectes de realitat y de calor de vida verdadera.

Sembla un treball periodístich molt brillant, posat en diálech pera ser dit per uns maniquins sense ánima.

GRAN-VIA

La companyia Gravina, va desembutzacant las obras que á *El dorado* li sigueren mes aplaudidas y celebradas: *L' amor bagnato*, *Fan-fan la Tulipe*, *D. Pedro de Medina*, *Donna Juanita*, y per fi de festa *La bella Profumiera*.... que té per primeradecoració un teló molt vert.... ¡Pero com á verdor res compón aquell teló ab lo restant de l' obra!

¡Y de quina manera s' hi rabejan els artistes italíans!... Difícilment trobaran una producció mes apropiada al seu art viu y picaresch!

JARDI ESPANYOL

En Jackson y en Gabriel Merino han escrit la lletra de la sarsueleta *El Paraíso perdido*, posada en música pels mestres Estellés y Rubio.

Sent obra de dos literats y de dos músichs, se pot dir que té quatre peus, com las taulas, y com las taulas per forsa ha de aguantarse.

Producció bastant divertida, ab tot y 'ls seus defectes, va ser representada á satisfacció del públich.

NOU RETIRO

També ha sigut aplaudida la sarsueleta dels ja citats Jackson y Mestre Rubio «*Folies bergeres*» que proporciona ocasió á n' en Pinedo de representar cinch papers distints, ab la bona sombra que l' caracteriza

Aquest teatro ha fet una bona adquisició ab la celebrada tiple Felissa Raso que debutá ab *El duo de la Africana* emportantse'n los aplausos de la concurrència.

CÍRCUL DE LA GRANADA

Encare que no 'm sigüé possible assistir al estreno del sainete dels Srs. Lluch y Malleu «*Crita, plors y riallas ó lo que pot un mal vehi*», em consta qu' es una obra escrita ab gracia y coneixement de la escena, y que sigüé rebuda ab extraordinari aplauso.

N. N. N.

ANGEL, DIMONI, INFERN Y GLORIA

Lo mortal que, resolut, guiat per la lley divina, á la perfecció camina seguint sempre á la virtut; que sent satisfacció entera quant per fer bé 's sacrifica y ab immens amor practica la caritat verdadera; per més que lo mon enter se 'l miri ab indiferencia, cridant me diu la conciencia que 's un ángel verdader.

L' home aquell que al precipici se llenca de la maldat; que 's veu sempre esclavizat per las cadenas del vici; que may de la compassió lo noble impuls ha sentit y deixa creixe en son pit l' ardent flam de l' ambició; per més que son nom ressoni y 's vegi en alt pedestal; es per mí un ser criminal: ¡es lo verdader dimoni!

En lo lloch que no 's conceix may lo goig ni l' alegrías; puig tant de nit com de dia terriblement s' hi sufreix;

que la misèria espantosa,
 ab pas presurós que aterra,
 hi ha sembrat discòrdia y guerra
 ab sa baba verinosa;
 si bé allí d' un foch etern
 jo no hi veig la flamarada,
 hi ven ma vista espantada
 lo més horrorós *infern*.

Y en la casa que ditxosa
 la fortuna sempre hi riu,

ESQUELLOTS

En Silvela al últim ha donat una satisfacció al element catalanista declarant en plé Congrès que no hi ha cap inconvenient en que pugja usarse l' idioma catalá (ell ne diu dialecte) en los telegramas y en las conversas telefónicas.

LA PRIMERA COMPRA D' UN MARINO

— Ça, c'est le clericalisme!...

puig tothom tranquil hi viu
 gosant de pau venturosa;
 que 'l marit y la muller
 s' estiman ab gran ardor
 y 'l bons fruyts de son amor
 contemplan ab dols plaber;
 sens' evocar cap memoria
 no hi veig, no, un lloch resplendent;
 pero hi veig ben clarament...
 illa més envejada *gloria!*

FRANCISCO LLENAS.

No se si 'ls catalanistas estarán contents de una concessió, després de tot, tan enrahonada, que no hi havia motiu racional pera negarla durant tant temps.

Jò per la meva part vaig estar á punt de felicitar á D. Paco, enviantli un telegrama, *per supuesto*, en catalá. Ja 'l tenia redactat: deya aixís:

«Mil gracias per lo dels telegramas y telefonemas en catalá. Y aprofitó l' ocasió pera dirli clá y

catalá, que si no fa grans rebaixas en lo pressupost de gastos, no li pagarém las contribucions.»

Pero després vaig repensarme... y saben perque no li vaig enviar? Per no donarli beneficis.

Aquella escala de honor de la Casa Gran construïda á pes d' or y deixada sense acabar desde l'

any 92, va ser adornada dimecres ab motíu de la recepció dedicada per l' Ajuntament als jefes y oficials de l' Esquadra francesa.

Pero algú va extranyarse de que la part superior, es á dir la que no está acabada, aparequés cuberta ab una especie de vela.

Un de la casa, donava del cas la següent explicació:

—Es que aquí som molt púdichs, y quan se tracta del honor, mes que siga del honor de un escala, solém taparlo ab un llenzol.

Segons *El Noticiero*, l' alcalde de Barcelona, al visitar al almirall francès «*fué recibido á cañón.*»

Posat á dí un disbarat podí dí aquest cap-vert, que han fet sant á n' en Robert perque l' han ... *canonizat!*

A Barcelona, regularment se tarda molt á fer las cosas útils, pero una vegada s' hi posan, casi sempre se fan á parells.

¡Si 'n fa d' anys que l' ascensió á las pintorescas alturas del Tibi-dabo, per medi de un carril de cremallera ó funicular, era una empresa convenient y beneficiosa oferta al esperit d' iniciativa dels barcelonins!...

Donchs ningú hi pensava.

Fins ara, que tot de un cop, son dos entitats diferents las que tractan de realisarla.

L' una, la companyia belga que ha adquirit lo ferrocarril de Sarriá, y 's proposa prolongarlo fins al coll de Vallvidrera; l' altra, una societat catalana que projecta construir una funicular fins á la cima del Tibi-Dabo, fent creixer lo valor dels terrenos que ha adquirit en tota la montanya.

Ara sí que podrém dir aquella locució catalana: «Cada hū per 'llá ahont l' *enfilat!*»

La Societat de rajolers de Sans ha emprés ab pas segur lo camí de la séva emancipació.

Fa un any y mitj apenas que 's trobavan sense feyna, per desavinensas ab els amos, y ells que sí, tenint per tot capital las ganas de treballar, van conseguir que 'ls sigués arrendada una *bóvila*, y á forsa de posarhi 'l coll y de imposarse 'ls mes heroichs sacrificis, han conseguit tirar endavant en lo séu empenyo, y construir una *bóvila* exclusiva de la séva propietat.

Dimenje van inaugurarla ab un meeting, ab un ápat y ab balladas populars. De satisfacció no 'n vulgan mes entre aquells valents treballadors que veuhen fructificar una empresa regada ab las copiosas suadas del seu front. La nova *bóvila* va ser batejada *socialistament* ab lo nom de *La Redemptora*.

Y ho es en veritat, per tota la gent de aquell dur ofici, qu' en los días amarchs, trobarán en ella un amparo, y sempre un gran exemple de lo que pot la perseverancia unida á la inteligencia y á la disciplina.

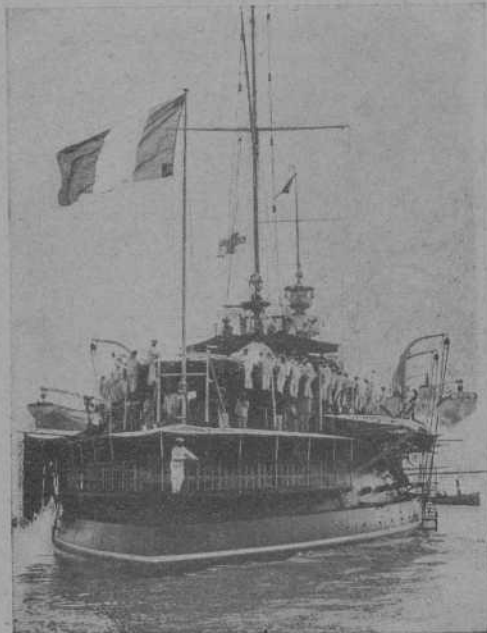
No n' hi ha prou, Doctor Robert, no n' hi ha prou ab donar despido als senyorets y gandularros, que 's menjavan la sopa boba, figurant en la nómina com á burots ó com escombriaires, sense manejar la burxa ni l' escombra.

Está molt bé que 'ls envíhi á passeig.

Pero estaria millor encare que tés ademés un' altra cosa.

Averignuar qui eran los padrins de aquests fulanos: veure qui 'ls va colocar, qui 'ls sostenia... y una vegada aixó posat en clar, exigir qu' ells, los padrins, restituhissen á las arcas comunals, totas las

LA ESQUADRA FRANCESA

Maniobras de la marineria.

Acorassat *Brennus*.

(Insta. RUS, colaborador artistic de LA ESQUELLA.)

¡POBRAS BESTIAS!

mesadas que 'ls seus fillols hajan percibit sense treballar.

De aquesta manera se donaria á Barcelona una justa satisfacció, y en lo successiu no hi hauria tants empenyos, ni tantas exigencias en fer colocar dropos.

Temps enrera va sortir un francés, Mr. Robert, en calitat de matador de toros.

Ara últimament s' ha presentat un moro, un rifenyó. Se diu Mohamet, y asseguran que s' ha lluit de veras á la plassa de Vitoria.

Bé podem, donchs, consolarnos de la perdua de las colonias, al veure que las nostras conquistas tauromáquicas s' extenen fins á l' altra part dels Pirineus y fins á l' altra banda del Estret.

¡Vi-va Es-pa-ña!...

Y á propòsit de toros.

Ja casi ha passat un mes desde la corrida que ab augment de preus, va donarse 'l dia de Sant Joan, á benefici del Instituto del Salvador de Párvulos, y aquesta es l' hora qu' encare no s' han fet públichs els comptes.

¡Y cuidado que la plassa estava plena, y que pel bon éxit de la corrida s' hi van interessar molts personas de la bona societat barcelonina... entre ellas las distingidas senyoretas que van brodar las monyas.

¿Es possible qu' en tot aquest tripijoch, en materia d' embutxacarse 'ls ingressos, no hi haja hagut ni mes Institut, ni mes Salvador, ni mes Párvuls que l' empresa?

En aquest cas els iniciadors de la corrida *benéfica* venen obligats á explicarho. *Lo cortés no quita á lo valiente*. L' haver sigut torejats no s' oposa á la franquesa.

L' altre dia vaig equivocarme al donar la noticia de que la Tabacalera havia repartit entre 'ls seus accionistas un dividendo de un 9 per cent.

Aqueix dividendo de un 9 per cent corresponia sols á la meytat de un exercici. Contin 9 de una meytat y 9 de l' altra, y trobarán que fan divuyt.

Y no hi ha mes breva que la que crema en los llabis dels accionistas.

Ni mes escanya-pits que 'ls que no tiran, en los llabis dels consumidors.

Un xiste qu' espigolo en un periódich extranger: —Es impossible que 'l Papa actual siga gens superstitios. ¿Saben per qué? Perque desde qu' exer-

Desbancadas per l' *eléctric*, sense sapigué ahont ficarse, no 'ls queda á las pobras mulas més remey que suicidarse.

ceix el Pontificat, no s' assenta á dinar que no siga Lleó... XIII á taula.

El mestre Morera á D. Emili Arnús:

...«Fent desapareixer la Sala Beethoven contribuirá vosté al embrutiment del poble, igual que ho feu l' Estruch venentse la seva colecció d' armas al extranger.»

Mes avall:

«L' home no ha de viure sols per l' afany d' acumular diners; vosté qu' es rich, no solzament té de deixar lo teatro com está, donchs quan se tractés de terhi art de debó, *hauria* de donar, després de condonar lo teatro, una subvenció ab lo fi de ferne un gran centre de instrucció artistica, etc., etc.»

Té... hauria... Jo ho exigeixo: jo ho mano.

SENYOR ARCALDE:

A tots aquells que cobraven sense complir cap missió, ¿no podria concedirlos aquesta colocació?

Una vegada posat, podria exigirli, y manarli, que á mes de la condonació y la subvenció, dongués sopar al públich, y provehís als artistes de un bono pera ferse fer un vestit nou á ca 'n Monrás, unas botas á ca 'n Says, una camisa á ca 'n Francisquet y un sombrero á ca 'n Prats.

Perque vaja, 'l Sr. Arnús es rich... Y aixó ho sab millor que ningú 'l mestre Morera, que á horas desvagadas li porta 'ls llibres.

Si es veritat, com s'assegura, que 'l tristement célebre tinent Portas será traslladat á la frontera francesa á vigilar los traballs dels carlins, per molt content podrá donarse de perdre de vista 'l castell de Montjuich.

Després de tot, se demostrará que aquí á Espanya 'ls assumptos mes graves se resolen d' acort ab las reglas de la tauromaquia.

Y n' hi ha una que diu:

«Quan vegis á la plassa un toro de mala intenció, per lo que pugua ser, acóstat á la barrera.»

Llegeixo:

«Los nort-americanos ensajan un nou explossiu, que consisteix en un obús capás de destruir un regiment.»

Casi valdria la pena de que l' ensaig el fessen á La Haya, tirant un obús de aquests en la gran Sala ahont lo Congrès de la Pau celebra las sévas sessions.

¡Y á veure qué dirían els representants de las potencias!

Acaban de complir cent anys desde la invenció del metre.

Los sabís que per decret de la Convenció francesa, varen pendres l' árduo treball de buscar aquesta base de medició tan racional, poch podían imaginarse, que no bastaria tota una centuria, pera ferla acceptar universalment.

Encare hi ha tot un poble, l' inglés, que no ha volgut admetre 'l sistema métrich decimal.

Y ja no contém al gran número de ciütadans d' altres païssos, que á pesar de las disposicions oficials, continúan servintse de las midas vellas.

Aixó, *parlant á pams*, ve á demostrar que 'l progrés humá es molt mes lento de lo que suposan.

Parlant de una fulana, deyan en una tertulia:

—Ella sí que pot dir que ha seguit puntualment els bons consells que li donava la seva pobra mare. «Filla méva—li deya— sigas honrada, pren marit.» Y aixís ho ha fet. Ha pres el marit de una seva amiga.

TRENCA-CAPS

XARADAS

I

RETROSPECTIVA

—Primera-dos, Don Antón, sembla qu' esteu molt tercé.

DESPRÉS DEL BANY

—Vaja, aquella picada no podia ser de peix... Per mí era pessich d' home.

ANTONI LOPEZ, Editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2.

MONTSERRAT À LA VISTA

Expléndido album de fotografías de la famosa montaña, con un resumen histórico y algunos itinerarios útiles al viajero.

El album va encuadernado con alegóricas tapas impresas en negro y metal sobre tela.

Precio 2 pesetas

EL MEJOR RECUERDO

BARCELONA À LA VISTA

192 fotografías de la capital y sus alrededores.

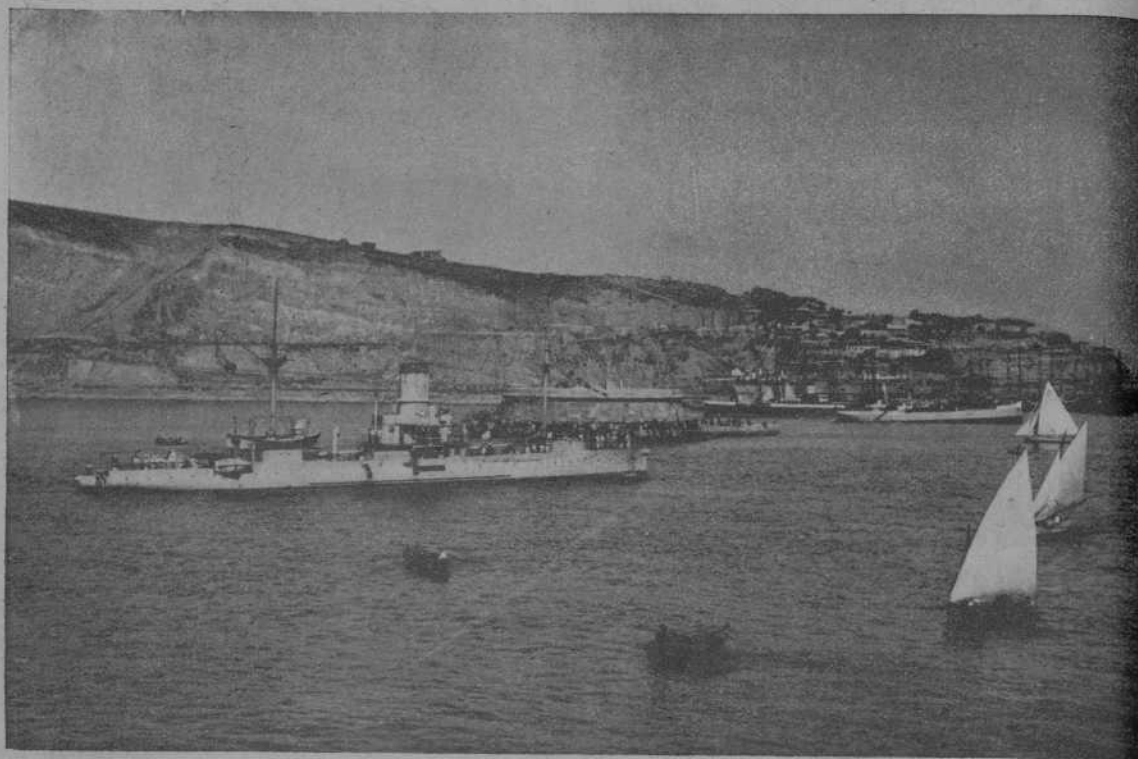
Un tomo folio encuadernado á la inglesa con borlas y cordones de seda. — Pesetas 8.

Obras del popular poeta C. GUMÀ

	Ptas.		Ptas.
Fruyta del temps. —Colecció de poesias formant quatre tometos titolats: <i>Fruyta amarga, Fruyta verda, Fruyta agre-dolsa y Fruyta madura</i> , Segona edició, ilustrada. Cada tomet 0'50 de pesseta, tots junts	2'00	Una casa de dispesas. —Juguet còmic en un acte y en vers.	1'00
L' amor, lo matrimoni y 'l divorci. —4. ^a edició, ilustrada.	0'50	La primera nit. — <i>Impresions de un nuvi</i> 4. ^a edició, ilustrada.	0'50
Del bressol al cementiri. —6. ^a edició, ilustrada.	0'50	Lo dia que 'm vaig casar. — <i>Impresions d' una nuvia</i> 2. ^a edició, ilustrada.	0'50
Buscant la felicitat. —3. ^a edició, ilustrada.	0'50	Ensenyansa superior. —Juguet còmic, en un acte y en vers.	1'00
Petons y pessichs. —3. ^a edició, ilustrada.	0'50	Drapets al sol. —Escàndol humorístich ilustrat, 2. ^a edició.	0'50
Barcelona en camisa. —3. ^a edició, ab dibuixos.	0'50	Quinze dias à la lluna. —Gatada en vers, ilustrada.	0'50
Lo déu del sigle. —2. ^a edició, ilustrada.	0'50	Ni la teva ni la meva. —Comedia en tres actes y en vers.	2'00
Home ó dona? —3. ^a edició, ilustrada.	0'50	Un viatge de nuvis. —Humorada en vers, ilustrada, 2. ^a edició.	0'50
La dona nua (<i>Moralment</i>)—3. ^a ed., ab dibuixos.	0'50	¿Quina dona vol vosté? —Humorada en vers, 2. ^a edició, ilustrada.	0'50
Tipos y topos (<i>Colecció de retrats</i>).—2. ^a edició, ilustrada.	0'50	Lo primer dia. —Juguet còmic lirich, en un acte y en vers.	1'00
¡Guerra al cólera! <i>Instruccions per combatrel.</i> —2. ^a edició.	0'25	Art de festejar. —Catecisme amorós, en vers, ilustrat per M. Moliné, 2. ^a edició.	0'50
Ola y catalá. <i>Liçons de gramática parva.</i> —Segona edició, ilustrada.	0'50	Guia del Conquistador. —2. ^a part del <i>Art de festejar</i> , ilustrat per M. Moliné.	0'50
Don Quijote de Valcarca. —Viatje extraordinari.	0'50	Colón ó Carnestoltas? —Ensarronada còmica municipal, ilustració de M. Moliné.	0'50
¡Ecoe-Homol Monólech en un acte y en vers.—6. ^a ed.	0'50	¡Abair lo existenti! —Disbarat còmic en un acte, en vers.	1'00
Mil y un pensaments. —Colecció de màximas y sentencies.—Un tomo de unas 100 pàginas.	1'00	Lo Marqués de Carquinyolí. —Juguet còmic en un acte.	1'00
Lo Rosari de l' Aurora. —Album humorístich, ab caricaturas, 2. ^a edició.	0'50	Una aventura de amor. Ilustrada per M. Moliné.	0'50
Filomena. —Viatje de recreo al interior d' una dona, 2. ^a edició, ilustrada.	0'50	Pelegrins à Roma. —Viatje bufo tràgich en vers, ilustrat, 2. ^a edició.	0'50
Lo cólera y la miseria, y una carta al Dr. Ferrán.	0'50	¿Per qué no 's casan los homes? —Humorada en vers, ilustrada, 2. ^a edició.	0'50
Sobre las donas. —Polemica entre C. Gumà y Fantástich.	0'50	¿Per qué no 's casan las donas? —Humorada en vers, ilustrada, 2. ^a edició.	0'50
Gos y gat. —Juguet còmic en un acte y en vers. Segona edició.	1'00	Jesús Maria Joseph. —Juguet còmic en un acte y en vers.	1'00
Vuyts y nous. —Ab lo retrato del autor.	0'50	La salsa del amor. —2. ^a edició, ilustrada.	0'50
Un cap-mas. —Juguet còmic en un acte y en vers.	1'00	Lo mon per un forat. —Humorada en vers, ilustrada.	0'50
20 minuts de broma. —Un tomet que conté dos monòlechs representables, titolats: <i>¡Tres micos!</i> y <i>Un cessant</i> 2. ^a edició, ilustrada.	0'50	¿Cóm se pesca un marit? —Humorada en vers, ilustrada.	0'50
Lo pot de la confitura. —Colecció de poesias.	0'50	De la Rambla à la manigua. —Aventuras d' un reservista, ilustradas, 2. ^a edició.	0'50
La Exposició Universal. —Humorada agre-dolsa, en vers, 2. ^a edició.	0'50	Blanchs y negres, ó la qüestió de Cuba, ilustrada.	0'50
Cura de cristiá. —Juguet còmic en un acte y en vers. (En colaboració).	1'00	Un casament à proba. —Humorada en vers, ilustrada, 2. ^a edició.	0'50
Guia còmica de la Exposició Universal. —Un tomo d' unas 100 pàginas, ab un plano y varios dibuixos.	1'00	La senyora de tothom. —Humorada en vers, 2. ^a ed.	0'50
L' amor es cego. —Juguet còmic en un acte y en vers.	1'00	Lo libre de las cent veritats. —Edició ilustrada.	0'50
Cansóns de la fiamarada. —Un tomo de 128 pàginas,	1'00		

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo, ó be en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebirà á volta de correu, franca de ports. No responem d' extravís no remetent ademés 1 ral pel certíficat. Als corresponsals de la casa, se 's otorgan rebaixas.

LA ESQUADRA FRANCESA À BARCELONA

(Inst. RUS, col·laborador artístich de LA ESQUELLA.)

Contra-torpeder *Lévrier*.

—Prima, no m trobo gans bé.
 —¿Vos malalt? Sens dupte son las causas del sufriment la gran serie de disgustos, de pesars, neguits y sustos que teniu continuament.
 —Es vritat: la situació se m' ha girat algo adversa.
 —Y que á la fi y al *tu-terça* haureu de deixá 'l turró.
 No dupto que aquest hivern quan haureu obert las cortis, per mes que feu un *esfors* haurá de caure 'l goberna, aixis tothom ho assegura.
 —Vamos, deixém aixó apart, corra molta *tersa-quart* y á mi cap mica m' apura que per qualsevol *total* mes difícil de preveure que no pas fácil de creure puji 'l partit lliberal.
 —Lo vostre ja está molt fluiX; al menos aixis ho crech.
 —Don Mateu, jo pron conech... herbeta, que 't dius merduix.... Sé jutjar lo vostre cor y 'l dejunar vos anima.
 —Lo poble us pren ab *tres-prima*, y no per fervos favor.
 —Lo poble sab que soch dú y callará quan lo surri... ja sé que diu que só un murri de *segona-inversa-hu*. Pero á mi aixó, Don Mateu, me té sense cap cuidado jo per tant poch no m' enfado.
 —¡Quina barra que gasteu!

—Lo qu' es en aquest *segón* nos podém donar las mans; semblém casi bé germans.
 —Ja pot dirho, Don Antón.

P. TALLADAS.

TRENCA-CLOSCAS

SALVI SOLÁ

Formar ab aquestas llettras lo titol de una pesca castellana.

E. CATALÁ.

CONVERSA

—Escolta, Pepa: ¿qui t' ha regalat aquest piano? La tieta Julia?
 —No: una germana.
 —Quina? La Conxita?
 —No, dona: aquella que tú mateixa has dit.

E. MORENO.

GROGOLIFICH

No y No
 T T
 K R
 A A A A A A

6KET DUCARSA.

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

A. López Robert, impresor, Asalto, 63.—Barcelona.